

Filozoficzne podstawy antropologii

Filozoficzne podstawy antropologii

Poziom trudności: **Bardzo trudny**

1. Czym według Kołakowskiego jest europocentryzm?

- A - Kwintesencja etnocentryzmu.
  - B - Poczuciem tożsamości zjednoczonej Europy.
  - C - Wewnętrznie sprzeczną formą etnocentryzmu.
  - D - Produktem europejskiego izolacjonizmu.
-

2. Używane przez Morgana pojęcie promiskuityzmu oznaczało:

- A - Charakterystyczną dla ewolucjonistów wiarę w lepszą przyszłość.
  - B - Chaos seksualny mający charakteryzować najpierwotniejsze społeczności.
  - C - System zawierania małżeństw pomiędzy kuzynami przeciwległymi.
  - D - Polityczny związek badanych przez Morgana plemion irokeskich.
-

3. U podstaw dyfuzjonizmu leży koncepcja człowieka jako jednostki

- A - Bardziej twórczej, niż zakładali ewolucjoniści.
  - B - Mniej twórczej, niż zakładali ewolucjoniści.
  - C - Tak samo twórczej jak zakładali ewolucjoniści.
  - D - Dyfuzjonizm nie posługuje się żadnymi założeniami na temat natury ludzkiej.
-

4. Na czym polegał „historyczny partykularyzm” Boasa?

- A - Na tym, że Boas był wyjątkową postacią w historii antropologii.
  - B - Na odrzuceniu uniwersalnych założeń o charakterze psychologicznym.
  - C - Na dążeniu do badania zjawisk kulturowych we właściwych tylko im kontekstach i procesach historycznych.
  - D - Na podkreślaniu roli badań terenowych.
-

5. Według Malinowskiego magia:

- A - Jest elementem praktycznej działalności tubylców.
  - B - Zastępuje tubylcom działania praktyczne.
  - C - Jest wymysłem antropologów, a w rzeczywistości nie występuje w społecznościach tubylczych.
  - D - Jest pierwotną formą religii.
-

6. Zdaniem Evans-Pritcharda czary to:

- A - Niespójny logicznie sposób wnioskowania z prawdziwej przesłanki.
  - B - Niespójny logicznie sposób wnioskowania z fałszywej przesłanki.
  - C - Spójny logicznie sposób wnioskowania z fałszywej przesłanki.
  - D - Spójny logicznie sposób wnioskowania z prawdziwej przesłanki.
-

7. W pracy „Chryzantema i miecz” Ruth Benedict przedstawiła kulturę japońską:

- A - Jako wzór do naśladowania dla kultury amerykańskiej.
  - B - Bez żadnego związku z kultura amerykańską.
  - C - W ukrytej opozycji do kultury amerykańskiej.
  - D - Jako zasadniczo podobną do kultury amerykańskiej.
-

8. Czym według Ralpa Lintona jest wzór kultury:

- A - Specyficzną dla danej kultury konfiguracją wartości.
  - B - Zakresem zachowań uznanych za normalne w danym społeczeństwie.
  - C - Modelem konstruowanym przez badacza.
  - D - Eksterioryzacją modalnej relacji pomiędzy „ego” a „superego.”
-

9. Według Mary Douglas „kulturowa nietolerancja dwuznaczności” charakteryzuje:

- A - Tylko badaną przez nią kulturę Lele.
  - B - Wszystkie kultury, choć w niejednakowym stopniu.
  - C - Kultury „prymitywne.”
  - D - Kultury wysoko rozwinięte.
-

10. Jaką myśl odnośnie poznawania innych kultur sformułował Lévi-Strauss w związku ze spotkaniem plemienia Munde

- A - Że aby je poznać trzeba przyjąć ich punkt widzenia, a wtedy nie będzie już można opisać ich językiem antropologii.
  - B - Że jeśli uda się nam je poznać, to znaczy, że nie były „inne”, a jeśli są naprawdę „inne”, to poznać ich nie zdołamy.
  - C - Że im bardziej je poznajemy, tym więcej staje przed nami zagadek.
  - D - Że aby je poznać trzeba wykorzeńić się z kultury własnej.
-

11. Sformułowana przez van Gennepa koncepcja rytuałów przejścia pozwala zrozumieć:

- A - Sezonowe migracje plemion eskimoskich.
  - B - Rozwój psychiki dziecka.
  - C - Rozwój kultury europejskiej.
  - D - Jak kultura radzi sobie z dwuznacznością izolując ją od porządku życia codziennego.
-

12. Filozofem, który wywarł największy wpływ na Clifforda Geertza był:

- A - Nietzsche.
  - B - Heidegger
  - C - Wittgenstein
  - D - Gadamer
-

13. Zdaniem Ernesta Gellnera zamazanie granic między kulturami w epoce ponowoczesnej:

- A - Jest argumentem przeciw relatywizmowi.
  - B - Jest argumentem na rzecz relatywizmu.
  - C - Nie dostarcza argumentów ani za, ani przeciw relatywizmowi.
  - D - Gellner nie sądzi, że granice między kulturami są zamazane.
-

14. Porównując Geertza z Lévi-Straussem możemy powiedzieć, że:

- A - Geertz jest uniwersalistą a Lévi-Strauss partykularystą.
  - B - Zarówno Geertz jak i Lévi-Strauss są uniwersalistami.
  - C - Geertz jest partykularystą a Lévi-Strauss uniwersalistą.
  - D - Obaj są partykularystami.
-

15. Czym charakteryzują się postmodernistyczne tożsamości według Clifforda:

- A - Są wytwarzane z elementów należących do różnych tradycji kulturowych
  - B - Są wytwarzane z elementów należących do tej samej tradycji kulturowej
  - C - Nie są wytwarzane ponieważ je zastawjemy
  - D - Są wytwarzane z elementów należących do wybranych tradycji kulturowych
-

16. Feministyczna krytyka antropologii charakteryzuje się wszystkimi poniższymi cechami prócz jednej:

- A - jest próbą rozerwania nazbyt ścisłych związków antropologii z filozofią
  - B - mówi o milczącej postawie wobec antropolożek
-

- C - jest postulatem rewizji historii dyscypliny
  - D - jest wykazem konkretnych przeoczeń na temat roli kobiety w kulturach plemiennych
-

17. „Minimalizm teoretyczny” Boasa charakteryzuje się wszystkimi cechami prócz jednej:

- A - Ogólna teoria kultury jest niemożliwa: złożoność przedmiotu antropologii nie można formułować praw ogólnych
  - B - Odrzucenie ewolucjonizmu i dyfuzjonizmu jako wiary w ogólne prawa rozwoju kulturowego
  - C - Ogólna wiedza o kulturze nie jest uniwersalna: ma ważność lokalną
  - D - Odrzucenie tezy o postępującej komplikacji życia społeczno-kulturowego
-

18. Cechami antropologii interpretatywnej są poniższe oprócz jednej:

- A - rozumienie: robocza znajomość układu znaczeń, w ramach którego ludzie inscenizują swoje życie - trzeba nauczyć się jak z nimi żyć będąc istotą z innego świata
  - B - wyodrębnienie: rasy, języka i kultury jako odrębne sfery zjawisk
  - C - polifonia: dialogiczny charakter dyskursu antropologicznego - badacz zawsze posiada swój punkt widzenia
  - D - lokalność wiedzy: nasza wiedza o kulturze nie jest uniwersalna, ponieważ ma ważność lokalną
-

19. Co oznacza pojęcie “zagęszczony opis”, które do antropologii wprowadził Clifford Geertz:

- A - do opisu (rozumienia) kultury niezbędne są różne języki: naukowy, literacki, potoczny
  - B - potrzeba zastosowania opisu oddającego nakładające się na siebie struktury pojęciowe, w ramach których dokonuje się konstrukcja, przekaz i interpretacja znaków
  - C - zjawiska kulturowe są traktowane jako niejasne “teksty”, których znakami są ludzkie zachowania
  - D - historycznie przekazywany wzór znaczeń ucieleśnionych w formach symbolicznych
-

20. Na czym polega kryterium jakości Schmidta:

- A - im większa liczba podobnych elementów kulturowych jest podobna do tych z
-

innych kultur (które nie są funkcjonalnie współzależne), tym większe prawdopodobieństwo historycznych powiązań

- B - jeśli podobieństwo między elementami kultury nie wynika z ich istoty, przeznaczenia, a w wypadku obiektów materialnych także z użytkowanego materiału, mamy prawo przyjąć istnienie związków genetyczno-historycznych między tymi elementami
  - C - jeśli podobieństwo między elementami kultury nie wynika z ich istoty, przeznaczenia, a w wypadku obiektów materialnych także z użytkowanego materiału, mamy prawo przyjąć brak istnienia związków genetyczno-historycznych między tymi elementami
  - D - im mniejsza liczba podobnych elementów kulturowych jest podobna do tych z innych kultur (które nie są funkcjonalnie współzależne), tym większe prawdopodobieństwo historycznych powiązań
-

21. Ewolucjonizm zakłada, że ewolucja to próba:

- A - tłumaczenia niekontrolowanego zaspokajania popędów
  - B - monogenetycznego i diachronicznego wyjaśnienia różnorodności kulturowej
  - C - kulturowego wyjaśnienia nietolerancji dwuznaczności
  - D - obrazowania sposobu, w jaki człowiek przeżywa swoją kulturę
-

22. Akulturacja to:

- A - ewolucyjny proces polegający na stopniowym przekształcaniu się kultur
  - B - zdaniem dyfuzjonistów, całkowity rozpad danej kultury
  - C - forma dyfuzji kulturowej polegająca na gwałtownym przeobrażeniu się jednej kultury pod wpływem innej kultury
  - D - forma ewolucyjnego zapożyczenia najbardziej znaczących elementów kultury
-

23. Postacią, która wywarła największy wpływ na Malinowskiego był:

- A - Durkheim.
  - B - Heidegger.
  - C - Wittgenstein.
  - D - Mach.
-

24. Po wyprawie na Ziemię Baffina podczas badania tzw. centralnych plemion eskimoskich Boas doświadczył:

- A - Fiaska hipotezy o związku między warunkami geograficznymi a migracjami
-

Eskimosów (Inuitów), co w konsekwencji wyraziło się w jego sceptycyzmie wobec determinizmów (czynniki zewnętrzne nie wyjaśniają kultury)

- B - Sukcesu hipotezy o związku między warunkami geograficznymi a migracjami Eskimosów (Inuitów), co w konsekwencji wyraziło się w jego pochwaleniu wobec determinizmów (czynniki zewnętrzne wyjaśniają kulturę)
  - C - Fiaska hipotezy o związku między warunkami geograficznymi a migracjami Eskimosów (Inuitów), co w konsekwencji wyraziło się w jego sceptycyzmie wobec relatywizmu
  - D - Sukcesu hipotezy o związku między warunkami geograficznymi a migracjami Eskimosów (Inuitów), co w konsekwencji wyraziło się w jego pochwaleniu wobec uniwersalnych formuł teoretycznych
-

25. Które z podejść łączy Gellnera z Geertzem:

- A - deterytorializacja procesów budowania tożsamości
  - B - tekstualny charakter rzeczywistości
  - C - redukcja wszelkiej rzeczywistości do świata znaków
  - D - kultura to uporządkowany system znaczeń i symboli, w których jednostki definiują swój świat
-

26. Synkretyzm to:

- A - zdaniem dyfuzjonistów, wiązanie w jednorodne całości elementów pochodzących z różnych, genetycznie i historycznie odrębnych kultur
  - B - forma dyfuzji kulturowej polegająca na gwałtownym przeobrażeniu się jednej kultury pod wpływem innej kultury
  - C - zdaniem ewolucjonistów, całkowity rozpad danej kultury
  - D - forma ewolucyjnego zapożyczenia najbardziej znaczących elementów kultury
-

27. Kultura wg Ruth Benedict to:

- A - zintegrowana konfiguracja wzorów kulturowych, o wyraźnym i jednolitym charakterze
  - B - całość umysłowych i fizycznych reakcji i działań, które zbiorowo i indywidualnie charakteryzują zachowania jednostek tworzących grupę społeczną, w stosunku do ich środowiska naturalnego, do innych grup, do członków danej grupy i każdej jednostki w stosunku do siebie samej
  - C - cywilizacja jako przedmiot antropologii: złożona całość, która obejmuje wiedzę, wierzenia, sztukę, moralność, prawo, obyczaj i wszystkie inne zdolności i zwyczaje nabywane przez człowieka jako członka społeczeństwa
  - D - symboliczny i rytualny sposób rozdzielania sacrum i profanum
-

28. Jak Mead opisała role płciowe wśród plemion z Samoa:

- A - Arapesh: podobieństwo ról płciowych oparte na współpracy, odpowiedzialności i braku agresji; Mundugumor: podobieństwo ról płciowych oparte na koogzystencji; Tchambuli: zróżnicowanie ról płciowych.
  - B - Arapesh: podobieństwo ról płciowych: współpraca, odpowiedzialność, brak agresji; Mundugumor: podobieństwo ról płciowych: agresja, gwałtowny charakter, szorstkość; Tchambuli: zróżnicowanie ról płciowych.
  - C - Arapesh: podobieństwo ról płciowych oparte na agresji, gwałtownym charakterze, szorstkości; Mundugumor: podobieństwo ról płciowych oparte na koogzystencji; Tchambuli: podobieństwo ról płciowych.
  - D - Arapesh: zróżnicowanie ról płciowych; Mundugumor: podobieństwo ról płciowych: agresja, gwałtowny charakter, szorstkość; Tchambuli: podobieństwo ról płciowych: współpraca, odpowiedzialność, brak agresji.
-

29. Wskaż, który z nurtów, nie należy do szkoły kultury i osobowości:

- A - Nurt „lingwistyczny”: Sapira i Whorfa
  - B - Nurt psychoanalityczny: Kardinera
  - C - Nurt gier językowych: Wittgensteina
  - D - Nurt „interakcyjno-strukturalny”: Lintona
-

30. Lingwistyczna „ontologia” ludzkiego świata opiera się na:

- A - dążenie do zrozumienia poszczególnych kultur poprzez badanie konkretnych zjawisk we właściwym im środowisku
  - B - twierdzeniu, że „realny świat” jest „zbudowany na zwyczajach językowych danej grupy” („Granice mojego języka jako granice mojego świata”)
  - C - poczuciu powinności, lojalności, spłaty zobowiązań, wstydu i „zachowaniu twarzy”
  - D - metaforze „społeczeństwa jako domu podzielonego na pokoje i korytarze, które są starannie od siebie oddzielone, a przejściu z jednego pomieszczenia do drugiego towarzyszy określony ceremoniał”
-

Filozoficzne podstawy antropologii

Filozoficzne podstawy antropologii

Poziom trudności: Bardzo trudny

Karta odpowiedzi

1. C,
2. B
3. B
4. C
5. A
6. C
7. C
8. B
9. B
10. B
11. D
12. C
13. A
14. C
15. A
16. A
17. C
18. B
19. B
20. B
21. B
22. C
23. D
24. A
25. B
26. A
27. A
28. B
29. C

30. B